

(Nobeigums. Sākums 99. un 100. numuros.)

1940. gada jūlijā otrās puses, kā arī augustā un septembrā Latvijas prese aizvien vairāk tirgotāju, lauksaimnieku, ierēdu, kultūras darbinieku apsūdz kaitniecībā, nejolalītē pret varu un tamldzīgos noziegumos. Individu, personības eksistence klūst nedroši lodzīga. Tie ir totalizēti centieni pakļaut cilvēku valstij un varā. Šo situāciju rakstā «Par totalitāru režīmu» labi raksturo krievu filozofs I. Iljins: «Totalitārais režīms ir politiska iekārtā, kas neierobežoti par saviem pārstāvjiem, kuri vienprātīgi izteikušies par padomju varas ievēšanu (I — P. Z.) un par

mantojot par iegāstu it kā agrāko-saistību nepildīšanu. Tālāk bez jebkāda sentimenta atklāts šis akcijas klāji pragmatiskais mērķis: «Izciela nozīme mūsu valstij ir tam faktam, ka tagad Padomju Savienības robežas tiks pārnestas uz Baltijas jūras piekrasti. Līdz ar to mūsu valstii rodas savas neaizsalstošas ostas Baltijas jūrā, kādās mums tik ļoti vajadzīgas».

«Mēs ar gandarijumu varam konstatēt,» saka Molotovs, «ka Igaunijas, Latvijas un Lietuvas tautas vienoti (! — P. Z.) nobalsojušas par saviem pārstāvjiem, kuri vienprātīgi izteikušies par padomju varas ievēšanu (I — P. Z.) un par

bijas un Ziemeļbukovinas iedzīvotājiem Padomju Savienības iedzīvotāju skaits pieauga par 10 miljoniem cilvēku.»

V. Molotovs tikpat kā nerunā par Baltijas tautu demokrātiskas izvēles iespēju, to interesēm, bet pirmajā vietā izvirza PSRS ekonomiskās un militārās intereses. Ūn ka tas tā ir, to pierādīja visa tālākā politika, no kurās visvairāk cīņa Latvija tās bezgala padevīgo vadītāju dēļ.

Atgādināsim, ka šis Molotova reģistrs izklāstījis visas pasaules priekšā laikā, kad ne Lietuva, ne Latvija, ne Igaunija vēl nav uzņemtas Padomju Savienības sa-

tugale, Malta, Sveice, Urugvaja, Kostarika, Filipīnas, Dienvidkoreja, Kinās Tautas Republika, Kinās Republika (Taivana), Norvēģija, Grieķija, Itālija, Luksemburga, Turcija, Holande, Somija, Japāna, India, Salvadoras, Meksika, Saūda Arābija un vēl vairākas citas valstis.

Tā, lūk!

Gauži iluzoras ir Latvijas pārstāvju runas AP sesijā: J. Paberz — par Latgales kultūras nepierešēdo uzplakumu, kas to gaida padomju varas nākotnē; J. Lāča izteiktā pažīvība savai drošībai un rītdienai. To drīz vien pārvītroja paša Jūlija Lāča aresis, cīņums,

Sākās slājinisko represiju, likvidāciju, cilvēku pēkšņas pazūšanas, baļu ēra... Jā, pat daudzu norisū būtisku atspeli no šī laika Latvijā kļūsti bailes.

21. jūlijā pulksten 12 savienību Prezidenta amatā A. Kirhenšteinam spielets nodot Kārlis Ulmanis. Nākamajā dienā stingrā apsardzē viņu izsūta uz Padomju Savienību, kur apcietinājumā 1942. gadā Krasnovodskā viņš mirst. Tāda ir līdzīnējā oficiālā versija. Aiz viņa austrumu virzienā sekot ministri, sabiedriskie darbinieki. Daudzām zemes gaitas beidzās tepat — Stabu ielas pagrabos un Baltzera bēdīgi slavenajā «moku mājā». Drīz pēc tam lopu vagonos ceļu uz Sibīriju mēro liela latviešu tautas dala — vīrieši un sievietes, bērni un veci cilvēki. Viņu vidū — daudzi no latviešu kultūras izcilākajiem cilvēkiem, zemes zieds... Un laikam vēlreiz fainība Jevgenijam Gabrilovičam, kas, balstoties uz savu ilgā mūža pieredzi, uzsver: «Lai uzminētu daudzās mīklas, noslēpumus, mūsu dzīves nebūšanas, pirmām kārtām jānoskaidro baļu nozīme. To vispārīgums, totāls Bailes, kas iespiešās visās šķirbās, muskulos, noteica daudzu individu pārliecību, ministriju rīcības motīvus, instrueja sakāmās ruhas, pamācīja genījus un diplomātus, noteica prokuroru un CK darbinieku lēnumus.

Tās bija bailes, kas iemācīja priekšzīmīgo tautu prasmīgi izlikties, tēlot godigumu, imitēt patiesību, vienmēr pat mājas čībās būt kā uz skatuves. No rīta līdz pat dižai naktij ilga izrāde, īpaši īscēne spēle. Spēleja vienoību, padevību, aplausus, uzmanību pret cilvēku, labestību, žēlsirdību, labklājību. Tēloja sajūsmu un laimi. Bailes rādīja priekšniecīšanu: ieraudumus un rituālus, domu u vēderu uzlūkumu. Nebija ne tīcības, ne draudzības, ne padevības bez bailēm.

Jā, ari tagad, ja man liktu atklāti un godigi nosaukt to galveno šķērslī, kas traucē pārbūvi, un ja es godigi un pavismas atklāti nosauktu šo šķērslī, tad tā vārds būtu — bailes. Bailes, ka pārbūve nenotiku pārāk nopietni un ne-skartu iesēdētās vietas un liesmai-nos paziņojumus.»

Jā, laikmeti spirālveidīgi saķēdējas, nekas nepaliek bez sekām, jautājums ir par to, kā novērst to nelabvēlīgās izpausmes. Šo piezīmi galvenais nolūks arī bija parādīt, kā 1940. gada vasarā soli pa solim, pārkāpot civilzētās pasaules tie-

siskumu, ētikas, elementārās politiskās kultūras normas, veidojās pēc tam ilgi eksistējošais bailu, no-māktības un nebrīvības sindroms. Tikai pilnībā atbrīvojoties no šī kompleksa, varam cerēt uz suverenu, progresējošu un kultūrālu Latviju.

PETERIS ZEILE, filozofijas zinātnu doktors

Kā tās lietas tika darītas

ASOCIATIVAS PARDOMAS, 1940. GADA AUGUSTĀ PRESI LASOT

JŪNIJA —

Lieluvas, Latvijas un Igaunijas iestāšanos Padomju Sociālistisko Republiku Savienībā.

Nav nekādu šaubu, ka šo republiku iešanā Padomju Savienībā nodrošinās viņām ātru saimniecisko celšanos un vispusīgu kultūras uzplakumu, ka ar iešanu Padomju Savienībā viņu spēki daudzāk pēcāgs, viņu drošība būs nostiprināta un līdz ar to vēl vairāk augs lielās Padomju Savienības varenība.

Kas attiecas uz saimniecisko celšanos, tad jau 1941. gada pirmajos mēnesīs vismaz manas dzīmītās puses veikali kļuva gandrīz tukši no precēm. Kā jau atzīmējām, daudzi lieliski kultūras iestādījumi un periodiskie izdevumi tika likvidēti. Bet ar to drošību bija tā, ka Hitleriskā Vācija, ar kurās ārlieku ministru Ribentropu Molotovs bija noslēdzis apkaujošo līgumu, jau pirmsāk kara dienās okupēja Lietuvu un Latviju. Taču tas būs vēlāk, bet tagad, izrunājot frāzī «augs lielās Padomju Savienības varenībā», Molotovs netieši pāsvitro ari savu lomu, jo taču pateicoties melnajam darījumam ar fašistiskā valsts barvežiem Molotovs, atrazdamies blakām «tautēvam», ar pedantisku prāmatveža precīzitāti var uzskaitīt savus jaunieguvumus. «Baltijas valstu iestāšanas Padomju Savienībā nozīmē, ka PSRS pieauga par 2 880 000 Lietuvas iedzīvotāju, par 1 950 000 Latvijas iedzīvotāju un par 1 120 000 Igaunijas iedzīvotāju. Tādā kārtā kopā ar Besar-

stāvu. Tas, protams, ir cinisms no starplautisko tiesību viedokļa. Taču Molotovs ir pārliecīnāts — procedūras kloķis tiks nospiests, un «ātršuvejs» visas tās «iesūs» Liepājas Vākos. Kā tas ari notika. Jāpiebilst, ka šo Molotova tradīciju — pirmām kārtām balstīties uz liešās Padomju Savienības vispārējam, bet nevis no mazo tautu viļātājam un likumīgājam interesēm, līdz pat mūsu dienām turpina vēsturnieks V. Sipols, publicists L. Bezimenskis, «PSRS militārā enciklopēdija» u. c.

Zīmīgi ari, ka V. Molotovs ar augstprātīgu rīcību ignoranti (Stalina «melnā humora» stilā) izturas pret starptautisko domu. Viņš saka: «Mums kļuvis zināms, ka dažiem laudīm Savienotajās Valstīs nepatīk padomju ārējās politikas lītikas panākumi Baltijā. Bet jāatzīst — šīs apstāklis mūs maz interesē, par cik mēs ar saviem uzdevumiem tiekam galā ari bez šo neapmierināto kungu palīdzības (smieklī, aplausi). Tomēr, tas apstāklis, ka Savienoto Valstu iestādes nelikumīgi aizturējušas zeltu, ko mūsu valsts banka nesen no-pirkusi (! — P. Z.) no Lietuvas, Latvijas un Igaunijas bankām, izsauc no mūsu puses visenerģiskāko protestu.»

Bet ASV jau nebija vienīgās, kas neatzīna Baltijas valstu, tālāk skaitā ari Latvijas aneksiu un PSRS tiesības uz to teritoriju. So valstu skaitā ir ari Anglija, Francija, VFR, Irija, Kanāda, Austrālija, Dānija, Belgija, Vatikāns, Por-

nošaušana. Zīmīgs ir komentārs par V. Molotova runu Hitlera un Gebelsa Vācijā: «Molotova izteicēni par Vāciju pilnīgi sakrit ar Hitlera pēdējā reihstāga runā deklarēto». Padomju sūtniecības pirmā sekretāra Vetrova runa ir odioza ar to, ka tajā nemaz nav pievērsta uzmanība Latvijai, bet kādām nozīmītā fantastiķi glorificējoša oda Stalīnam:

«Mūsu saule ir lielais Stalins. Lenīns un Stalins radīja komunistisko internacionāli. Stalins — tas ir Lenīns šodien. Ar Stalīna vārdu saistīta trockistu bandu «un citu oportūnistu — ārzemju izlūkošanas algādžu» satiekšana. Ar Stalīna vārdu saistīti mūsu ārējās politikas spožie panākumi. (Ipaši Stalīna — Hitlera vienošanās — P. Z.). Ar Stalīna vārdu saistīts uzvaru nosošais gājiens uz priekšu pa komunisma ceļu.»

Par Dzimteni! Par Stalīnu! Skan mūsu slavenās strādnieku — zemnieku Sarkanās Armijas un Kara Flotes uzvaru nesošās balsis. Lai dzīvo mūsu priekši, mūsu laime, mūsu saule — Lielais Stalīns.»

Šī runa atgādina, par ko tagad latviešiem un citiem baltiešiem būs pirmām kārtām domāt, atvadoties no «izkurtējušās buržuaziskās kultūras».

Pēc šīs runas aizvien biežāk avīzēs parādās ziņojumi un rīkojumi ar virsārakstiem: «Likvidē maizpulkku organizāciju», «Biedribu likvidēšanu», «Likums par valsts nodevēiem Igaunijā», «Ātmaskosim kārtētājus», «Vai tādiem nav laiks pazust?» utt.

Mašīnai ir viena liela cilindriska suka un divas mazākas sukas tro-tuāra joslas uzkopšanai. Ventilatori rada kravas kastē tādu retinājumu, kas uzsūc ne tikai puteklus un sikos atkritumus, bet pat nelielus akmenus.

TASS

● Gandriz pirms simts gadiem Igaunijā, netālu no Kohtlajerves nodibināja Pihticas Uspenas sieviešu klosteri. Tā iemītiešu nemainīgās tradīcijas bijušas un jo projām ir uzmanība pret vinentājiem cilvēkiem, žēlsirdību pret cītējiem. Patlaban klosteri ir 150 mūkenes, to priekšniece — māte Varvara. Pēc rita dievkalpojuma mūkenes dodas dažādos darbos, kuri tiek sadalīti atbilstoši katras spējām un fiziskajam spēkam. Viens — gan svēto tēpu un ikonu darbīca, gan maiznīca, gan bišu dravā, gan lopu novietnē — mūkenes strādā ar prieku un apskaužamu prasmi. Bet brīvajā laikā — lūgšanas, grāmatu lasīšana, dziedāšana.

Ideālā kārtībā, kādā tiek uzturēti dievnamī un klostera teritorija, ir paraugs tiem cilvēkiem, kuri te ierodas daudzu jo daudzu ekskursiju sastāvā.

● ATTĒLOS: Pihticas sieviešu klosteru Uspenas dievnamā; mūkenes siene plavā.

TASS fotochronika

Dzīvoklis — personīgā īpašumā

● Sāda lespēja kļuvusi reāla, un daudzi mūsu republikas ledzīvotāji jau to izmantojuši. Tiesa, vairākos gadījumos vietējie varas orgāni pieļauvā zināmu «neizpratni» vai atkāpšanos no pastāvošās kārtības šis loti deficitās preces pirkšanā un pārdošanā. Mūsu republikas valdības nesen plenemtā lēnumā īpašumā, kā cilvēki var legūt dzīvokli

Pienemsim, ka esmu nolēmis ištenot šo ideju. Vispirms nododu iesniegumu vietējā izpildkomitejā vai adresēju to uzņēmuma jeb kollektīva administrācijai, kurā strādāju. Pēc pozitīvās atbildes saņemšanas un visu nepieciešamo dokumentu noformēšanas izdaru pirmo iemaksu 50 procentu apmērā no pilnās dzīvokļa vērtības. Pārējo summu nomaksāju 10 gadu laikā. Ja pietiek naudas, varu norēķināties arī uzreiz.

Grību sacīt, ka daudzbebrnu, kā arī slikti nodrošinātās gimenēs pēc vietējo varas iestāžu vai darba kolektīva administrācijas lemmu norēķinās par dzīvoklu 15 gadu laikā. Pie tam pirmā lemmaka jākārto 30 procentu apmērā.

Jāuzsver, ka runa ir par «veicīem» dzīvokļiem, nelielām mājām ar vienu vai divām istabām, daudzdzīvokļu ekām (atsevišķām sekcijām, ja kaimiņi tāpat izlēmuši), kur cilvēki jau dzīvo, vai arī par tukšām telpām bez saimnieka. Pie tām pieder ari dzīvokļi un veselās ēkas, kam nepieciešams kapītālais

remonts vai rekonstrukcija. Tos var jādzēs atjaunot pašu spēkiem. Bet arī cena ir atbilstoša preces vērtībai...

Katrā gadījumā iespēja iegādāties dzīvokli personīgajā īpašumā vispirms tiek piešķirta personām, kas uzņemtas atbilstošā rindā, kam ir tiesības uz atvieglojumiem un kām ir loti nepieciešams uzlabot dzīvokļu apstākļus. Protams, pēc pirkuma noformēšanas dzīvokļa vai mājas īpašnieka pienākums ir rūpēties ari par sava dzīvokļa un tā apkārtejās teritorijas uzturēšanu pienācīgā kārtībā. Pieredze rāda, ka šādi objekti ir labāk sakopti, pagalmi — pārdomāti apzalumoti un ekoloģiski tirāki.

Sīs vēl neparatās preces realizācijā iegūtos līdzekļus paredzēts izmanton sabiedriskā dzīvokļu fonā uzturēšanai kārtībā un jaunai cītīnēcībai.

A. JANELSITIS,
republikas Komunālās saimniecības ministrijas pārvvaldes direktoriens
(LATINFORM)

No Starodubcevu dzimtas

Par brāļu Starodubcevu likteni tagad dzirdējuši daudzi. Uz vīgu saimniecībām braukuši smelties pieredzi no visas mūsu zemes. Taču interesi izraisa ne tikai panākumi, ko guvusi še ar stipru zemnieku raksturu apvērtītie cilvēki. Daudzus brāļi Starodubcevi interesē kā personības, kā cilvēki, kuriem stāgnācijas gados hav klājies viegli, taču kuri spējuši visu izturēt cīņā pret bezvēseliskajiem bīrokātēm. Sogad divi brāļi — Dmitrijs un Vasilijs — kļuva PSRS tautas deputāti. Pastāstīsim par vienu no viņiem — Dmitriju.

Dmitrijs ar zemi saistīts kopš 1960. gada. Bija kolhoza priekšēdātājs, partijas rajona komitejas sekretārs Tulas apgabalā, plena un gaļas ražošanas specializētās apvienības generāldirektors. 1981. gadā viņš tika sauktis pie kriminātābildibas. Par ko? Par to, ka stāgnācijas gados, kad modē bija dzirzināt un cienāt atbraukuso prileknieci, kad vajadzēja locīties visiem vējiem līdzi, Starodubcevs to visu nespēja pieņemt un par nepakļāvību ari tika vajāts. Tagad viņš ir reabilitēts...

Pirms diviem gadiem Dmitrijs Jaroslavīs apgabala sāka vadīt nebūt no pirmās saimniecību — Dzeržinska kolhozu. Tagad tā kļuvusi par vienu no ekonomiski spēcīgākajām apgabala. Rentabilitāte šajā laikā no 3,2 procentiem pieaugusi līdz 55 procentiem, 1989. gada pirmajā pusē iegūta vairāk nekā miljons rubļu liela peļna.

Par Dmitrija Starodubceva dzīves pozīciju liecina arī viņa deputāta programma, kura vēlreiz astotiprīna viņa aktīvo līdzdalību pārbūvē. Starodubcevs principiālā alīzstāv kursuz XIII piecgades plāna izstrādi prioritāšu virzienos, galvenais no kuriem — lauksaimniecība, iestājas par kolhozu un sovhozu tiesībām uz patstāvību un pašpārvaldi.

• ATTĒLĀ: brāļi Starodubcevi (no kreisās) — Dmitrijs, Vasilijs un Fjodors.

TASS fotochronika

Tritikales maize

Ventspils rajona kopsaimniecības «Ventava» laukos smagi viļņojas ipatnēja labība ar liejam sēšķaufnainām vārpām. Tā ir tritikale — kvešu un rūdu hibrīds, kurā kvešu augstā ražība veiksmīgi apvienojusies ar rūdu lielāko izturību pret salu un sliimbām.

Lielvājā šī interesantā graudauga izmantošanas iespējas tikpat kā vēl nav pētītas. Varbūt tādēļ Ventspils rajona jaudis par tritikali ieinteresējās Polijas Tautas Republikas Sēcīnas vojvodistē. Ar šejienes lauksaimniekiem ventspilnieki iedibinājuši ciešus sadarbības sakarus, kas izpaužas pirmās tehnoloģijas un augstražīgu kultūru aizgūšanā. Pagājušajā gadā iegūta pierede pārliecīnāja, ka tritikale ir perspektīva kultūra arī Baltijas klimatiskajos apstākļos. Sogad saimniecībā ievāca vidēji 40 centnerus graudu no hektāra. Dažos laukos iegūta vēl augstāka rāza, kaut gan klimatiskie apstākļi — sausums vasaras sākumā — neveicināja optimālu augu attīstību.

No šī graudauga miltiem ceptā maize izcelas ar savdabīgu garšu, tomēr tā galvenā vērtība ir kā lopbarības kultūra. Saimniecībā aprēķinājuši, ka no tās gatavotās kombinētās lopbarības pašizmaksas nebūs lielāka par 18 kapeikām kilogramu, kas ir ievērojami lētāk nekā no valsts pērkamā spēkbarība. Nelieli tritikales sējumi ir arī dažās citās rajona saimniecībās.

A. IESALNIEKS,
LATINFORM korespondents

Varu saprast vadītājus: protams — nepālikti. Jo vairāk tāpēc, ka iemītnieki gāja nezināmā kāpēc ne pie viņiem, bet izstāstīja savas likstas laikraksta korespondentei. Lai kā tas arī nebūtu, bet problēmas ir, un tās jārisina.

Bet problēmas, pēc kotedžu iemītnieku domām, ir šādas: nav saimniecības ēku; glabāt kuriņāmo

iemītnieki; objektu nodos ekspluatācijā bez saimniecības ēkām. To vietā būs plašas pāgrabtelpas, kur daudzi kambariši. Arī tādi, kur uzglabāt kuriņāmo.

Sākumā tāds kompromiss visus apmierināja. Bet tagad viens no iemītniekiem saka: ja tajā lietusgāzē nevienā nebūtu mājās, pārbaudē varētu peldēties, bet tā visa

iespēju līdz šim laikam (lai gan ir komunālo uzņēmumu kombināta pieprasījums) nodrošināt atkritumu izvešanu.

Notikumi alkātojas: līdzīgu iemeslu dēļ arī Grīvas ielā esošo Līvānu māju iedzīvotāji ierikoja izgāztuvu. Labi, ka tā neapdraudēja ūdenskrātuvi. Bet te dažu metru attālumā — Dubna (tiesa, līdzās upei ir dārzi). Un nav grūti iedomāties, kas notiks, ja pārplūdis nostādinātāji, sabojāsies kanalizācija vai zudīs pacietība iedzīvotājiem, kuri bezcerīgi ilgi gaida kontainerus. Ko tad sodīsim — organizāciju, māju iemītnieku, kuri radījuši antisantārus apstākļus? Bet, varbūt, sāksim ar dzīvokļu un komunālās saimniecības apvienību?

Nebūtu par slīkstīt pilsetas «tēviem» daudz uzmanīgāk pavērot arī citas individuālās mājas šajā ielā. Jo nav grūti pārliecīnāties, ka daudzas no tām ir potenciālas upes piesārņotājas. Bet republikas valdības lēmumus par apkārtējās vides aizsargāšanu neviens nav atcēlis.

Kā būs ar saimniecības ēkām? Rajona galvenais arhitekts V. Nikolajevs atbildēja viennozīmīgi: bez saskaņošanas ar Latvijas Odenssaimniecības projektēšanas institūtu nespērot ne soli iedzīvotāju lūguma apmierināšanai. Rodas jautājums: «Bet kas saskāgos?» Vai atkal sāksim rakstīt visām instāncēm, veidosim komisijas, dosim formālās atbildes... Un iesāp pa riņķi, kā tas mūsu dzīvē jau ne reizi bijis.

Lai gan arī te jāizsaka pārmērumi. Savā teritorijā gan vienā zonā plaukst, bet mazliet attālāk pie saimniecīšā nostādinātāja jau pamazām vēlējas iekārtas atkritumu izgāztuve. Starp citu, uzzinātu, ka dzīvokļu un komunālās saimniecības apvienība tā arī nav radusi

lai iegūtu labiekārtošanā.

Lai gan arī te jāizsaka pārmērumi. Savā teritorijā gan vienā zonā plaukst, bet mazliet attālāk pie saimniecīšā nostādinātāja jau pamazām vēlējas iekārtas atkritumu izgāztuve. Starp citu, uzzinātu, ka dzīvokļu un komunālās saimniecības apvienība tā arī nav radusi

I. KOROLOVA

Dzīvoklis — 90

Ainavas otrā pusē...

(ogles un malku) pagrabā ir risikanti, jo to pastāvīgi appludina udens; «nolādētie privātie» gatavi gābaloši saplēst, ja bērns pārskrien pār «vīnu» plavu val tīrumu; līdz dārzam paprāvs gabals; nav automobiļu satiksmes (kā lā bērni tiek uz skolu, ipaši ziemā?).

1986. gadā viss likās maksimāli skaidrs, jo šis apbūves rajons sašanā ar ģenerālo plānu iedalīts individuālai celtniecībai. Aktu par vietas izvēli piecām saliekamajām mājām bez liekām runām parakstīja visas iekšējās puses: 21. pārvietojamās mehanizētās kolonnas vādinātājām: ja jau dabūjāt vienību ne sliktas mājas praktiskā pārvelti (starp citu, organizācijai to uzturēšana ir nerentable), tad varejū ari paši vairāk ko izdarīt. Ne tikai labiekārtošanā.

Jautāsiet: kāpēc mežniecība? Tāpēc, ka atsavinātā zeme pieder mežniecībai, un tā, jāpasaka, tam piekrita, lai gan bija savu darblīgumu ultimāts, sak, tāpēc jau mēs esam mežniecībā, ka pārīekam no «savām» platībām. Taču bija būtiska atruna, par ko nevarēja nezināt ne darbuzņēmējs, ne nākamie-

niski tehniskos sakarus, piekrastes un pierobežas tirdzniecību, preču apmaiņas operācijas, un ir saistoša visiem ārējo ekonomisko sakaru dalībniekiem.

Par ārējo ekonomisko sakaru dalībniekiem tiek uzskatīti uzņēmumi, apvienības, ražošanas kooperatīvi un citas organizācijas, kas tieši veic ārējo ekonomisko darbību, iešķaitējot konsorcijs, akciju sabiedrības, tirdzniecības namus, ar atzīmētu valstīm izveidotas sadarbi, asociācijas, kā arī citas asociācijas, kas izveidotas PSRS teritorijā, kā arī kopējos uzņēmumus, starptautiskās apvienības un organizācijas.

Viesiem, kuri vēlas izmantot tiesības tiesi iziet ārējā tirgū, obligāti jāreģistrējas PSRS Ārējo ekonomisko sakaru ministrijā vai arī pie tās pilnvarotajiem uz vietām.

Ārējo ekonomisko sakaru dalībniekus, kas ir saņēmuši tiesības patstāvīgi iziet ārējā tirgū līdz ieprīcīmēto lēmumu pieņemšanai, reģistrē pēc vispārējiem noteikumiem. No 1989. gada 1. aprīla preces

un cits īpašums, kas tiek pārvierots pāri PSRS robežai, pakalnoti obligāti deklarēšanai, uzrādot PSRS valsts muitas kontroles orgānumi noteikta parauga kravas deklarāciju.

Ārējo ekonomisko sakaru dalībnieki un citas organizācijas, kas deklarē un uzrāda preces muitas kontrolei (tālāk — deklarantam) deklarēšanu veic ar pilnvarotu personu, starpniecību.

Deklarantu pienākums ir:

□ uzrādīt PSRS valsts muitas kontroles pārvaldes orgāniem noteiktais kārtībātību atbilstošu preču deklarāciju;

□ uzrādīt deklarētās preces muitas kontrolei;

□ nomaksāt muitas nodokli, kas noteikts PSRS likumos, un apmakāt muitas procedūru izdevumus;

□ pilnvarot konkrētās personas preču deklarēšanai un nodrošināt to līdzdalību muitas kontroles laikā;

□ sniegt muitas iestādei ziņas un uzrādīt valsts muitas kontroles veikšanai nepieciešamos dokumentus.

kās politikas īstenošanu, īpašos gadījumos var veikt pasākumus ārējo ekonomisko sakaru operatīvai regulēšanai — ierobežot eksportu un importu, pārtraukt ārējo ekonomisko sakaru operācijas.

Vēršu jūsu uzmanību arī uz to, ka no 1989. gada 1. septembra kravas muitas deklarācijas ieviešanas otrā posma ietvaros tā bus jāizpilda visiem ārējo ekonomisko sakaru dalībniekiem.

Nemot vērā iepriekš minēto, arī Preiļu un Preiļu rajona uzņēmumi, apvienībām, ražošanas kooperatīviem un citām organizācijām, kas tieši veic ārējo ekonomisko darbību, nepieciešams muitā attiecīgi noformēt gan no ārēm saņemamās, gan aiz PSRS robežas izvedamās kravas.

Noformēšanu veic muitas pilnvarotās Rēzeknē, Lēpina ielā 155/1, 38. kabinetā. Tālrunis: 32065.

Plānots rīkot visu ārējo ekonomisko sakaru dalībnieku mācības par iezīmēm uz ārējo tirgū, deklarēšanas, licencu noformēšanas līnijā. Pieteikumi jāsūtīt uz iepriekšminēto adresi.

V. KLOCKO,
Latvijas republikāniskās muitas pilnvarotais

Pa Raina jaunu dienu zemi

Pateicoties savu kolēgu, Krāslavas un Preiļu rajonu centrālo bibliotēku darbinieku, atsaucībai, tris pašas svelmainākās jūlijā dienas pavadījām šai talaļā Latgales novadā.

Trijā dienu ir daudz par maz, lai Latgales bērni aizēnotu kļauvai vai liepu kurzemnieka pagalmā, bet pie tiekoši, lai apjaustu, ka abi novadi ir līdzvērtīgi savā skaistumā un sāpe par zaudētu neatgūstamo. Pati daba Kurzemei un Latgalei devusi tik pateicīgu kalniem, lejām un ezeriem bagātu ainavu. Un šī Latgales ainava, iepazīta no J. Pi gožņa gleznam, staroja mums preti ar smaržīgām siena gabānām un dzidram ezeru acim. Mums, Kurzemē vairs nav tik daudz tiru, peldēšanā drošu ezeru. Viēnīgā vēlēšanās, lai visiem ūsiem ezeriem, ezeriņiem un upītēm būtu uzrādīti vārdi. Cēsim, ka visai driz Daugavas ieletai Krāslavas un Daugavpils rajonos tiks piešķirts aizsargājamo ainavu teritorijas un dabas parka statuss, un līdz ar to Latvijas Kultūras fonda daris visu iespējamu, lai Daugavas krastā būtu visas lauti vēsturiskās zīmes.

Salīdzinoši jāsaka, ka kultūras mantojuma apguvē un atjaunošanā mums, kurzemniekiem, ir paveicies labāk. Cēsim un pateicībā jānorīc galvas Latgales katoļu draudžu un mācītāju priekšā, kas cauri visiem spaidu laikiem pratūši saglabāt unikālus, greznās kultūrēs Latgales baznīcas. Tādas redzējām Krāslavā, Aglonā, Preiļos. Savu otrreizējo atdzīšanu atkal svin republikas nozīmes arhitektūras piemineklis — Aglonas baznīca. 1992. gadā savu darbību atsāks bijušais sieviešu klosteris. Dzidrais, tautas dziedniecībā izmantojamās sērūdens avots un baznīcas altārgleznes, kam izsenis piedēvētas brūnumdarītāju spējas, atkal sauc pie sevis svētceļotājus no visas pasaules.

Diemželē daudz bēdigāks liktenis piemeklējis. Latgales plīls un par-

kus. Gan Krāslavas, gan Preiļu pilis uzlūkojot, visai postažai cauri samānām neapjaustu varenību un skaistumu. Pie kādām gan durvīm būtu jāklauvē, lai abas šīs celtnes atplaiktu visā savā krāšņumā, lai pārtaptu par Latgales novada muzejiem ar savu īpatnē senaunes elpu, kurā varētu apjaust tos tālos laikus, kad te tāpa pirmās cilvēku apmetnes, veidojās pilsētas, kurās valdīja bagātās polu grāfju Plāteru dzimtas, un likteņupe Daugava vienoja šo novadu ar pašiem slavenākajiem pasaules tirgiem. Bet pagaidām ir tikai pirmie biklie restaurācijas mēģinājumi Krāslavas pili un pilnīga pamestība Preiļu pilī.

Pavisam neiederaiga celtnes izjaukus Krāslavas parka sākotnējo veidojumu un neatīriitie ūdeņi bojā skaitīs Preiļu parka izskatu. Kultūras komitejai būtu jāveic viss iespējamais, lai katrā rajonā izveidotu savu restaurācijas iecirkni un šim nolūkam paredzētos līdzekļus sadalītu objektīvi, citādi Latgales rajoni atkal palīks cietējos, kaut gan abas šīs pīlis pēc to restaurācijas būtu cīnīgais stāvēt līdzās slavenajai Rundālei, Jaunmoku, Dundagas, Nogales un citām pilim.

Par latgaliešu radošo izdomu

glabā mūsu lielā dzīvnieka Raina piemīnu. Jasmuižas muzeja darbinieces B. Ducmanes interesantais stāstījums mums atklāja vēl nezināmus faktus par Raina mūžu, viņa ģimeni un tuviniekiem. Par gaitām, kas saistītas ar bērnības un jauniās vietām Jasmuižā.

Jau izsenis Latgale slavinājusies ar saviem sirsngajiem, viesmīligiem cilvēkiem. Varam teikt, ka Latgali iepazīt mums palīdzēja netikai sirsni, bet arī gadri un zinoši cilvēki. Te noteikti jāpiemin abi mūsu pavadoņi — sava novada patrioti un eruditī kultūras darbinieki — Krāslavas rajona novadpētniecības muzeja direktors V. Gekiss, Preiļu rajona laikraksta «Lenina Karogs» redakcijas darbinieks literārs V. Romanovskis, kā arī Krāslavas rajona centrālās bibliotēkas direktore L. Bārtule. Preiļu rajona centrālās bibliotēkas darbinieces, kuras mūs iepazīstīnāja ar savu jauno, speciāli šim nolūkam celto bibliotēku. Tas mums, talsniekiem, ir nesasniedzams sapnis. Lielu paldies gribas teikt ticīgajai tantei Verai, kura lieliski pārzīna Aglonas baznīcas vēsturi un savā garajā mūžā nākusi pie alzinās, ka katra cilvēka dzīvē jābūt tieksmei pēc gariguma.

Atvadoties no šī skaitā Latgales novada, varam teikt, ka katrais nozītākais kilometrs apliecināja, cik interesanta, bagāta un saudzējama ir mūsu Latgale, tās vēsture, lauds un daba.

Talsu raiona bibliotēku darbinieku vārdā: S. SKROMULE un B. OZOLINA

LIVĀNU STIKLA FABRIKAI vajadzīgi

stikla formēšanas mašīnu operatoru mācekli,

stikla formēšanas mašīnu operatori *,

kristāla izstrādājumu sli-

pētāju mācekli,

kristāla izstrādājumu sli-

pētāji,

fideru apkalpotāji **,

transportstrādnieki,

šihtas veidotāji,

stikla pūtēju mācekli,

stikla pūtēji **,

kirbejnieki **,

atslēdznieki,

automātikas un kontrol-

mēraparātu atslēdznieki,

apdarinātāju mācekli,

apdarinātāji **,

iebērēji,

autotransporta mehānikis,

inženieris enerģētikis,

juriskonsults,

drošības tehnikas inženie-

ris,

inženieris mehānikis.

Piezīme:

*) — saņem pensiju pēc

2. saksta,

**) — saņem pensiju pēc

1. saksta.

Pieteikties fabrikas kadru

daļā. Tālrūni: 43171 un

44279.

1. ARODVIDUSSKOLA turpina 8. un 10. (11.) klašu absolventu uzņemšanu vidējās izglītības un specialitātes iegūšanai.

Ar astoņu klašu izglītību (mācību ilgums 2 gadi un 10 mēneši) var iegūt šādas specialitātes:

tišanas operators; meistarā paliņas (uzņem jauniešus), audēja (uzņem jaunietes).

Ar vidusskolas izglītību (mācību ilgums desmit mēneši):

tišanas operators; kontrolieris (uzņem jauniešus un jaunietes).

Mācību laikā audzēknus (grupas ar 8 klašu izglītību) nodrošina ar ēdināšanu, apgārbi, kopmitnēm un stipendiju (1. kurss — līdz 20 rubļiem, 2. kurss — līdz 30 rubļiem, 3. kurss — līdz 50 rubļiem).

Grupas ar vidusskolas izglītību — stipendija līdz 100 rubļiem, ir kopmitnes.

Ražošanas prakses laikā uzņēmumos audzēkņi saņem 50 procentus darba algas.

Darba stāžs tiek skaitīts no brižā, kad audzēknis iestājas skolā.

Arodvidusskola strādā pēcas dienas nedēļā.

Arodvidusskolas adrese: 228400, Daugavpils, Mendelejeva ielā 1. Uzņemšanas komisijas darba laiks: no plkst. 9.00 līdz 17.00 (izņemot sestdienas un svētdienas).

Tālrūns uzzīnām 41018.

Ja meklē — dzīve kur palika?

To rodi: — tā darbā pārvērsta!

(Aspazija)

Kad mūžibas vārtos iekrit JEVGENIJA KOKORA darba un mūža celš, izsakām līdzjūtību tuviniekiem. Laikraksta «Lenina Karogs» redakcijas kolektīvs

PAZUDUSI balta kēve, klībo ar vienu pakalkāju. Lūdzu pazīnot: Preilos, Daugavpils ielā 21.

PĀRDOD māju Līvānos. Zvanīt: Jēkabpili — 21078 vai 32346. Zatkovska.

BARKAVAS LAUKSAIMNIECĪBAS SKOLA

izsludina papiļdus uzņemšanu šādās specialitatēs:

Lauku mājas saimniece zeinture. (Mācību laikā apgūst dārzenkopību, puķkopību, zoohigienu, konditorejas un kulinārijas pamatus, šūšanas, rokdarbu pamatus u. c. priekšmetus, kuri jāapgūst mājtūrības specialitatē.)

Lauksaimniecības meistars zemturis. (Mācību laikā apgūst traktoru, automobiļu uzņīvi un vadišanu, fermu mašīnu un lauksaimniecības mašīnu darbību, pamatus — agronomijā un grāmatvedībā, būvniecībā un lopkopībā u. c. priekšmetus.)

Mācību ilgums 3 gadi.

Skola nodrošina ar bezmaksas uzturu, apgārbi, stipendiju.

LIVĀNU BĒRNU MĀKSЛАS SKOLA

uzņem audzēknus 1989./1990. mācību gadam pirmajā kursā (ar iestājpārbaudījumiem) no 10 gadu vecuma un sagatavošanas klasē (bez iestājpārbaudījumiem) no 7 gadu vecuma. Pieteikties personīgi līdz 1. septembrim Līvānos, lāčplēša ielā 1. Tālrūns 42796.

Darbā ir kopā nojeti ceļi, Darbā ir dzīvols, darbā ir smiets, Skarbars likenis pārrāva visu. Tālāk vairs kopā nevarām iet. (V. Grenkovs)

Preiļu siera rūpniecības kolektīvs izsaka līdzjūtību ilggadējās strādniecības TERĒZES KOTĀNES piedeīgājiem sakārā ar viņas nāvi.

Neaizej! Neaizej viena, No kurienes neatnāk! Tu manu visbaltākā diena, Tu — pati vislabākā māt! (V. Krile)

Sāpju brīdi esam kopā ar Jāņu Kotānu, MĀMINU mūžibā pavado Siera rūpniecības palīgsaimniecības kolektīvs

Izsakām dziļu līdzjūtību tuviniekiem sakārā ar JEVGENIJA KOKORA nāvi.

Tik īela, skaista pasaule, Bet levīm vairs tur vietas nava, Un klusā, tumšā pazemē Mums jāņes mīlestība sava.

(A. Dāle)

Kad pārgrī satumsusi KĀRLA BRUVERA mūža diena, sāpēs esam kopā ar māti, sievu un meitām.

Padomju saimniecības «Rudzāti» administrācija, arodkomiteja

Sānem, baltā zemes māte, Vienu sīmu māmuliņu. Sasedz viņu silti, silti Savām smilšu velēnām.

(T. dz.)

Izsakām dziļu līdzjūtību BOGO-MILAS VAIVODES tuviniekiem, izvadot viņu kapu kalnīnā. Kolhoza «Dzintars» kolektīvs

Sāp sirds, no teva šķiroties, Kad viņa taka smilšu kalnā iet.

(J. Rūsiņš)

Sāpju brīdi esam kopā ar Zentu Ancāni, TĒVU smiltājā izvadot. Rožupes skolas kolektīvs

Vai ģimeni klubs vajadzīgs?

kluba biedru ieskaļiem) var tikt mainīta un papildināta.

Sievām kultūras nams piedāvā nodarbibas galda klāšanā un galda kultūrā, kulinārijā, konzervēšanā, modelēšanā un konditorejā, sniegus padomus, kā no veca tērpa pagatavot jaunu, kā arī zināšanas medicīnā.

Ģimenes tēvus iepazīstīnāsim ar dzīvokļa iekāršanas un mājas remontdarbiem, kā arī ar veicamo dārzā, mācīsim veldot piņumus (ja vien būs vēlēšanās).

Bērniem roļas, dejas, tautas dziesmu dziedāšana un multiplikācijas filmu skatīšanā mīsies ar nodarbibām zīmēšanā, veidošanā un ausānā.

Sādas nodarbibas ir paredzētas

divas reizes mēnesi. Bez tam ir plānotas ekskursijas, izstāžu apmeklējumi, tīkšanās ar interesantiem cilvēkiem, iepazīšanās ar kultūras dzīves jaunumiem un kopīgi sarīkojumi, arī balles. Ja kādu no ģimēnēm šī programma ir ieinteresējusi, lūdzam pieteikties rajona kultūras namā līdz 25. septembrim.

Sīkākas uzzīnas var gūt, piezvanot pa telefoni 21428 vai 22200. Mēs lūdzam interesentus to izdarīt savā laicīgi, jo — lai ģimeni klubs varētu darboties, ir paredzama dalības maks — 10 rubli.

Vai ģimeni klubs vajadzīgs? To iemījet paši.

A. SONDORE,